

Hänsel* i Gretel*

Gener de 2016

QUÈ ÉS 'HÄNSEL* i GRETEL*'?

És una publicació cultural oberta a les veus més representatives de la cultura i la creativitat de la ciutat de Barcelona; una revista digital en la qual es podrà opinar, sempre des de la crítica com a valor de la construcció de la realitat, sobre com aixecar una nova ciutat cultural.

QUI LA IMPULSA?

Llucià Homs i Fèlix Riera, dos professionals lligats des de fa anys al món de la cultura, les indústries culturals i la ciutat de Barcelona.

COM S'ESTRUCTURA LA PUBLICACIÓ?

Hänsel* i Gretel* estarà formada per articles independents que aniran conformant cicles de lectura per abordar una qüestió en profunditat. El primer cicle serà *Construcció i cansament en la Barcelona cultural*.

Els cicles no estaran formats per un nombre determinat d'articles, sinó que seran abordats mentre hi hagi alguna veu crítica que tingui alguna cosa a dir. Cadascun dels cicles proposarà un debat obert i en contínua evolució.

Els articles poden donar-se resposta (o no) els uns als altres. Poden llegir-se com una suma, una recopilació o un encadenat; com a unitats independents o com un tot que s'expressa des de la comunitat cultural.

Podran conviure diversos cicles simultàniament.

ELS CINC PRIMERS CICLES

- **Construcció i cansament en la Barcelona cultural**

Delimitarà les àrees culturals de la ciutat de Barcelona que es troben en fase de discussió, construcció i transformació; i les situarà en contraposició d'aquelles altres ja esgotades, faltes de respostes i sense capacitat de canvi.

- **Festival o creació**

Barcelona s'ha convertit en els últims anys en epicentre dels festivals europeus. Però, els nostres festivals mantenen la seva aposta per la creativitat o el seu innegable èxit els ha fet apropar-se a propostes més relacionades amb l'oci i el turisme?

- **Cosmopolitisme o el retorn al bosc**

Les energies creatives s'estan replegant cap a la profunditat del bosc o es mantenen a les ciutats? Volem indagar en quin és el paper que la Barcelona cultural juga al món i com es relaciona amb altres ciutats creatives.

- **Governança o la crisi del sector públic**

Enfrontem una etapa de col·lapse institucional provocat per la crisi econòmica, la tensió política entre Catalunya i Espanya, la fragmentació de l'oferta política... I si Barcelona no reflexiona sobre la necessitat de recuperar la governança del sector públic cultural, s'arrisca a perdre la seva centralitat.

- **Periodisme cultural i altres pistes**

Per què s'ha produït una pèrdua de pes de la crítica cultural com a generadora de pistes per identificar els camins del nostre ecosistema cultural? Com pot tornar a recuperar el seu prestigi i la seva influència?

QUÈ SÓN ELS 'DIÀLEGS BARCELONA'?

Una vegada al mes reunirem a dues personalitats reconegudes d'algun sector de la cultura barcelonina perquè mantinguin un diàleg en el qual abordin en profunditat aspectes sobre la creació i la seva relació amb les polítiques culturals. El diàleg, que també quedarà inscrit en el marc d'un cicle, serà transcrit íntegrament a la nostra pàgina web.

Els primers a participar en aquesta secció han estat Ignasi Aballí (Barcelona, 1958) i Albert Serra (Banyoles, 1975).

QUINA ÉS LA PERIODICITAT DE 'HÄNSEL* I GRETEL*'?

Els cicles no tindran una durada establerta.

De dilluns a divendres es penjarà com a mínim un article, imatge o joc visual que permeti avançar en la lectura del cicle.

Cada mes s'incorporarà un nou *Diàleg Barcelona*.

Una vegada a la setmana se seleccionaran i publicaran les *Pistes Hänsel* i Gretel**, que inclouran lectures, pel·lícules, discos, cançons, obres de teatre, exposicions o instal·lacions recomanades per interpretar Barcelona com a ciutat cultural.

Sempre que els mitjans generalistes, nacionals o internacionals, publiquin algun article d'interès que reflexioni sobre polítiques culturals més enllà de l'actualitat diària s'incorporarà a la secció *Selecció de Premsa*.

BILINGÜISME

Hänsel* i Gretel* publicarà indistintament articles escrits tant en català com en castellà.

QUI ESCRIU A 'HÄNSEL* I GRETEL*'

A *Hänsel* i Gretel** escriuen algunes de les veus més destacades de la cultura de la ciutat: als periodistes culturals i als opinadors se sumen els creadors i els gestors culturals.

La publicació intentarà augmentar contínuament el nombre de veus que la sustenten així com la seva pluralitat i diversitat i intentarà incorporar aquelles noves veus que vagin sorgint a la ciutat.

QUIN PAPER JUGUEN LES XARXES SOCIALS?

Les xarxes socials (Twitter, Facebook i Instagram) tindran un paper destacat en la difusió dels continguts de *Hänsel* i Gretel**, però a més es configuraran com l'àgora de debat, el lloc en el qual polemitzar i dissecar els articles que conformen cadascun dels cicles o de posicionar-se directament sobre allò que qüestionen.

Mentre que *Hänsel* i Gretel** quedarà tancada als comentaris (no a nous articles que qüestionin el que s'ha dit en altres anteriors), les xarxes socials estaran obertes a qualsevol veu que vulgui plantejar opinions, crítiques, al·legacions o impugnacions a allò publicat a la web.

OBJECTIUS

* Impulsar un debat obert, crític, divergent i plural sobre el model cultural a avivar per donar sentit a la nova ciutat cultural de Barcelona.

* Donar sentit a una xarxa de nodes i juxtaposicions amb altres ciutats europees que ens permeti construir un diàleg sobre els usos, llenguatges, eines i espais de la ciutat com a organisme cultural.

* Posar en marxa un projecte d'agregació on els actors de la comunitat cultural sumen les seves veus en un projecte ampli i definit per la confrontació d'idees. Amb la suma de veus pretenem generar un nou marc de referència en el qual fixar nous objectius i compromisos.

* Situar la cultura com a factor determinant a l'elaboració de les polítiques de la ciutat.

* Posicionar i visualitzar els nous Hänsel i Gretel: arquitectes, escenògrafs, escriptors, artistes visuals, dramaturgs, actors, ballarins, cantants, dissenyadors gràfics, programadors de videojocs, gestors culturals, comissaris, crítics, estudiosos...

* Actuar com a espai de creació, elaboració i preservació de la reflexió entorn de la cultura i la ciutat. Per això convidem a tots a compartir idees, projectes, realitzacions i relacions en una espècie de gran mural on penjar interessos compartits. Es tracta de conformar un arxiu de l'immediat, del no persistent, del que combat, transforma i impulsa.

* Alertar de la ruptura entre estètica, pensament de les idees, i política, entès com a àmbit de discussió del comú. Considerem indispensable reclamar a la política major atenció, compromís i decisió en favor de la cultura.

* Contribuir a la difusió de noves realitats culturals i configurar-se com a màquina del sensible.

* Presentar el bosc com un lloc sense propietari ni guardabosc, punt de trobada plural, divers, compromès amb el respecte a les idees dels altres, implicat a valorar l'esforç en l'èxit i en el fracàs dels nostres creadors.

Llucià Homs i Fèlix Riera

Gener de 2016

ARTICLE FUNDACIONAL

Hänsel y Gretel siguen perdidos en el bosque

Fèlix Riera

Hace un par de semanas tuve la posibilidad de discutir con mi amigo Lluçà Homs sobre la conveniencia de volver al género del cuento, donde se pueden establecer paralelismos con la situación actual de la cultura. El cuento elegido fue Hänsel y Gretel en la versión de los hermanos Grimm.

La conversación se inició con el propósito de dilucidar el *who is who* de nuestra particular historia. Sin duda a Hänsel y Gretel, con su inocencia y coraje en sus vertientes masculina y femenina, les correspondía el papel del artista. A la madre, o en algunas traducciones la madrastra, le fue asignado el Estado con su aspecto ennegrecido y retorcido, tanta razón de Estado basado en considerar la cultura como gasto superfluo en comparación a otras partidas presupuestarias.

El padre, víctima de su mujer y su conciencia, sucumbe a la voz sinuosa de su Lady Macbeth que le repite una y mil veces que deben abandonar a sus hijos si no quieren morir de hambre. Debo recordar a los lectores la segunda frase del cuento que nos recuerda a la crisis económica que estamos padeciendo: “poco era lo que tenía para pinchar y cortar e hincar el diente, y en una ocasión, cuando una gran alza de precios azotó el país, ni siquiera podía llevar a la casa el pan de cada día”.

Al padre, sometido a los dictados del Estado, le asignamos el ambiguo papel del sistema cultural en el que se ve atrapadas la literatura, la música, las artes escénicas y visuales, y toda la sociedad en su conjunto. Un sistema cultural que parece no darse cuenta de que su función radica en poner en valor el papel del artista y no en sustituirlo. Un padre tan

bondadoso con los artistas como débil a la hora de defenderlos de los abusos de la madrastra-estado.

Por último, la vieja bruja que seduce con sus golosinas, con su casa de chocolate, a Hänsel y Gretel, como indican algunos estudios sobre la obra de los Hermanos Grimm, el alter ego de la madre. La bruja como prolongación de una política cultural estatal, en el caso de España, que ha provocado con su magia negra un IVA del 21%, no tener una ley de mecenazgo después de cuatro años de promesas, no disponer de una adecuada ley que protege los derechos de autor en el mundo digital y la falta de inversiones en favor de la creación. Una bruja que la dulce y audaz Gretel cree haber eliminado, pero sabemos que ella sigue vagando por el bosque buscando nuevas víctimas que hincar sus dientes en forma de políticas que irán reduciendo el espacio de creación a la mínima expresión. O, como lo explican los Hermanos Grimm, “cuando un niño caía en sus garras, lo mataba, lo cocinaba y se lo comía; y esto era una fiesta para ella”.

La segunda parte de nuestra divagación se orientó en el significado de la obra y su capacidad de mostrar bajo su luz infantil la complejidad de nuestro mundo adulto. Debemos observar los guijarros de color blanco que resplandecían bajo la luz de la luna y que Hänsel iba esparciendo por el suelo del bosque para volver a su hogar como los últimos intentos de los artistas por seguir estando en el centro de nuestra sociedad y no perdidos en los límites difusos entre el bosque y el camino que ha sido eliminado por la oscuridad de la noche. Un Estado no debería convertir la cultura en algo superfluo, prescindible, sin utilidad, con una obsesiva necesidad de situar a los ciudadanos en oficientes de la cultura en sustitución de los artistas. Guillaume Apollinaire nos advertía en su ensayo *Meditaciones estéticas sobre los pintores cubistas* “todas las obras de arte salen de un arte popular, pero siempre parecen inspiradas por las obras del gran arte de la misma época. Y aun así, ¿quién se atrevería a decir que las muñecas que se veían en los bazares, hacia 1880, fueron fabricadas con un sentimiento análogo al de Renoir cuando pintaba sus retratos?

Nadie se dio cuenta entonces”. Y Nadie se da cuenta ahora de lo determinante que es la obra del artista para definir y dar forma a nuestro presente. Sin los Hänsel y Gretel, los artistas y sus obras, no tendría ningún sentido la permanencia del Estado ni sus instituciones.

Una vez liberados de las fauces de la vieja bruja, Hänsel y Gretel, como nos cuentan los Hermanos Grimm, volvieron a reunirse con su padre con cofres llenos de perlas y piedras preciosas. Llucià y yo concluimos que la historia de nuestros artistas abandonados en el bosque no produciría una imagen tan bucólica y edificante para poder conciliar el sueño. Nuestros particulares Hänsel y Gretel, al verse ignorados, sin lugar en la sociedad, decidieron seguir en el bosque a la espera de que una nueva cueva de Lascaux sea descubierta para volver a conectar el hombre con el hombre sin intermediarios, para volver a adquirir conciencia de la importancia del Arte para nuestra sociedad.

Llucià Homs y yo salimos de la cafetería ataviados con una capa grande, muy grande, de pieles. Habíamos atrapado el ratón.

EL MUNDO de CATALUNYA (23/10/2015)

EQUIP DIRECTIU

L'equip directiu de *Hänsel* i Gretel** està integrat per Lluçà Homs i Fèlix Riera, que en són els seus propietaris i responsables.

Lluçà Homs (Vic, 1969), galerista i gestor cultural, va ser entre 2011 i 2015 Director de Promoció de Sectors Culturals de l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) i Director de la Virreina Centre de la Imatge.

Homs va estudiar Dret en la Universitat de Barcelona i va cursar el postgrau de comissariat i pràctiques culturals en art i nous mitjans en MECAD. En 1993 va obrir galeria pròpia a Barcelona. Des de l'any 1999, la Galeria Lluçà Homs, al carrer Consell de Cent, va fer una ferma aposta pels joves creadors de diferents nacionalitats. El 2003, Homs va ser un dels fundadors del Festival Loop i més endavant va ser soci director de la Fàbrica Barcelona. També, ha estat vicepresident de la Unió de Galeristes d'Art de l'Estat espanyol i vocal de la Federació Europea de Galeries d'Art.

Fèlix Riera (Barcelona, 1964), productor audiovisual i editor, va ser director de Catalunya Ràdio entre 2012 i 2015; i responsable de l'Institut Català de les Indústries Culturals entre 2011 i 2012.

Riera després de crear la seva productora audiovisual, Òptima TV, va ser director editorial de L'Esfera dels Llibres a Barcelona així com del Grup 62, la principal editorial en llengua catalana. És fundador del diari per Internet elsingulardigital.cat. Ha estat professor de Comunicació Audiovisual a la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona i ha participat en el màster de Cinema de la Universitat Ramon Llull i en el de gestió cultural de la Universitat de Barcelona. Ha estat membre del Consell Audiovisual de Catalunya [CAC].

CONSELL EDITORIAL

Estarà integrat per l'equip directiu a qui s'uniran, durant el primer any de vida de la publicació, Eduard Escoffet, Xavier Marcé i Núria Cuadrado.

Eduard Escoffet (Poblet, Barcelona, 1979) és agitador cultural i conrea la poesia des de diferents vessants. Co-fundador de Projectes Poètics Sense Títol (propost.org), entitat dedicada a la difusió de les pràctiques poètiques contemporànies i els seus camps de fusió.

Xavier Marcé (Barcelona, 1957) és vicepresident de Focus i responsable d'expansió de l'empresa. Ha estat director de Cultura de l'Ajuntament d'Hospitalet, director de Recursos i d'Acció Cultural de l'ICUB i director general de l'Institut Català de les Indústries Culturals.

Núria Cuadrado (Barcelona, 1968) és periodista cultural. Va ser cap de Cultura de l'edició catalana del diari *El Mundo* i actualment col·labora en el suplement *Cultura/s* de La Vanguardia. Recentment ha publicat el llibre 'El sueño de Barcelona' (Editorial UOC).

PRIMERS COL·LABORADORS

Jordi Badia (Barcelona, 1961) és arquitecte i fundador i director de l'estudi d'arquitectura BAAS arquitectura.

Lluís Boada és economista, expert en planificació estratègica de desenvolupament sostenible.

Josep Bohigas (Barcelona, 1967) és arquitecte i fundador de l'estudi d'arquitectura BOPBAA.

Xavier Bru de Sala (Barcelona, 1952) és escriptor, poeta i periodista.

Lluís Cabrera (Jaén, 1954) és fundador del Taller de Músics i escriptor.

David Castillo (Barcelona, 1961) és poeta, escriptor i crític literari.

Manel Esclusa (Vic, 1952) és fotògraf i professor de fotografia en la Escola Eina i l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya.

Sònia Gainza és responsable dels programes socioculturals en l'Auditori i del programa Apropa Cultura.

Josep Maria Martí Font (Mataró, 1950) va estudiar Dret i Ciències Econòmiques i exerceix de periodista des dels anys 70.

Josep M Mestres Quadreny (Manresa, 1929) és compositor musical.

Joan M Minguet (Cornellà, 1958) és investigador, comissari, professor i crític d'art.

Àlex Ollé (Barcelona, 1960) és un dels directors artístics de La Fura dels Baus.

Josep Perelló es Professor de la Facultat de Física de la UB; va coordinar l'Espai Laboratori d'Arts Santa Mònica i l'Oficina de Ciència Ciutadana.

Oriol Pérez Treviño (Manresa, 1974) és ex director general de l'Auditori i impulsor de l'Orquestra del Montsalvat.

Arnau Puig (Barcelona, 1926) és sociòleg i crític de l'art.

Llucia Ramis (Palma de Mallorca, 1977) és periodista i escriptora.

Pepe Ribas (Barcelona, 1951) és periodista, escriptor i fundador de la revista 'Ajoblanco'.

Rafael de Ribot (Girona, 1966) és periodista.

Albert Serra (Banyoles, 1975) és director i productor de cinema.

Claret Serrahima (Barcelona, 1950) és dissenyador gràfic.

Àlex Susanna (Barcelona, 1957) és escriptor, poeta i actual president de l'Institut Ramon Llull.

Carles Taché (Barcelona, 1947) és galerista i president de l'associació Barcelona Art.

Rafael Vallbona (Barcelona, 1960) és periodista i escriptor.

Carles Vilarrubí (Barcelona, 1954) és empresari i vicepresident i responsable de l'Àrea Institucional del FCBarcelona.

Mariano Zuzunaga (Perú, 1953) és fotògraf.